

INVEST BLOG

INVEST – Inequalities, Interventions, and New Welfare State

BLOG ABOUT BLOG AND INVEST FLAGSHIP

Menestyksen takana on menestyneet appivanhemmat? Puolison vanhempien ammattiasema on yhteydessä yksilön ammattiaseman kehitykseen

NOVEMBER 11, 2019 / PUBLICATIONS, SOCIOLOGY

Share this...



Sanna Kailaheimo-Lönnqvist

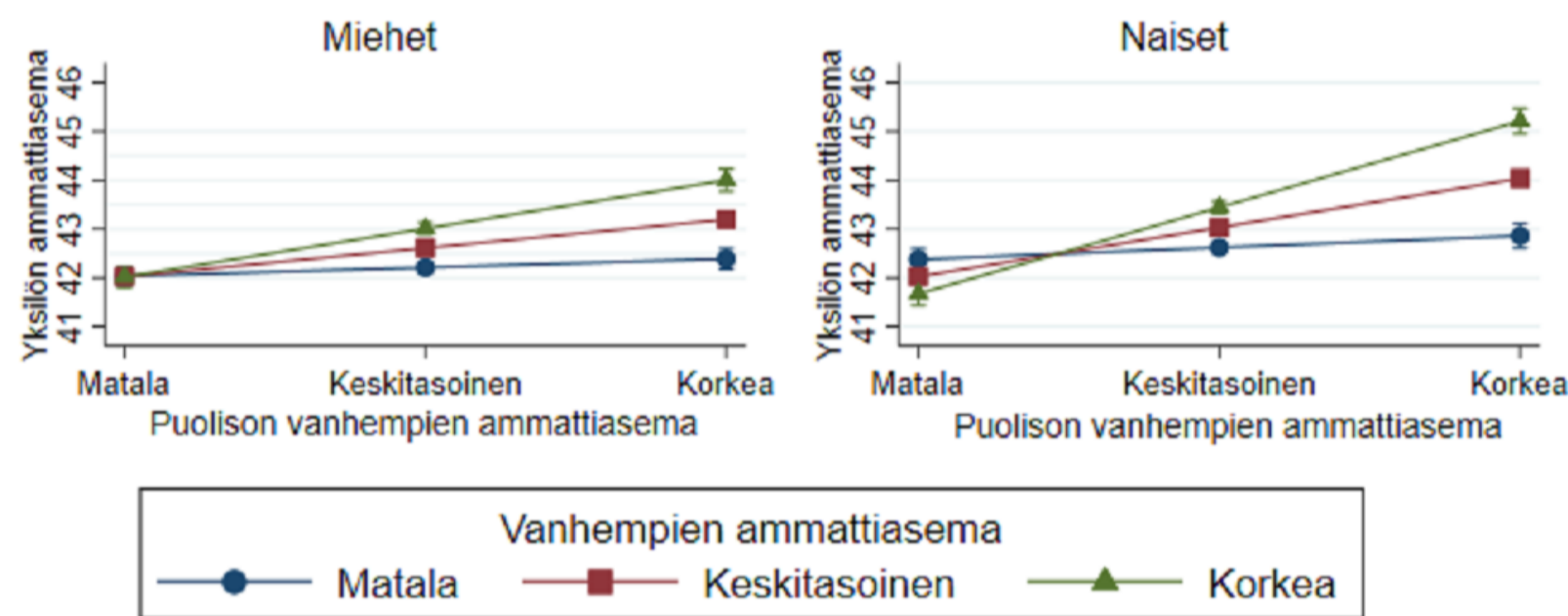
- *Puolison vanhempien ammattiasema on yhteydessä yksilön urakehitykseen*
- *Yhteyttä voimistaa avioliitto, lapset sekä korkea lapsuuden perheen sosiaalinen asema*

Populaarikirjallisuudessa kirjoitetaan siitä, kuinka köyhän perheen lapsi löytää puolison hyvästä perheestä ja kokee näin sosiaalisen nousun. Hetki sitten julkaistussa tutkimuksessa (Kailaheimo-Lönnqvist ym., 2019) tutkimme samankaltaista asiaa urakehityksen näkökulmasta. Tutkimme, miten puolison vanhempien ammattiasema on yhteydessä yksilön ammattiaseman kehitykseen. Puolison vanhempien ja yksilön ammattiaseman välillä oli yhteys, vaikka puolison ja omien vanhempien ammattiasemat sekä monet taustatekijät oli huomioitu. Tutkimuksemme osoittaa myös, että avioliitto ja yhteiset lapset vahvistivat yhteyttä.

Hyödynsimme tutkimuksessamme yksilön koko parisuhdehistoriaa (avo- ja avioliitot) käyttäen suomalaista rekisteriaineistoa. Aineistossa oli noin 100 000 yksilöä, jotka olivat syntyneet 1970-luvulla. Linkitimme heihin heidän omat vanhempansa, kaikki puoliset ja puolisoitten vanhemmat. Näin saimme muodostettua ainutlaatuisen monisukupolvisen aineiston.

Tulosten perusteella puolison vanhempien korkeasta ammattiasemasta on enemmän hyötyä korkeasta perhetaustasta tuleville kuin matalasta perhetaustasta tuleville. Tätä ilmiötä kutsutaan multiplikaatioksi. Puolison vanhempien korkea ammattiasema ei siis pysty kompensoimaan omaa matalaa perhetaustaa eli ns. ylöspäin naiminen ei näytä edistävän yksilön urakehitystä, mutta jos sen sijaan oma perhetausta on korkea niin puolison korkea perhetausta hyödyttää. Myös laadulliset analyysit tukevat artikkelimme tulosta: kompenzaatio on vaikeaa, mutta multiplikaatio toimii. Esimerkiksi 30.10 ilmestyneessä artikkelissa [Helsingin Sanomissa \(2019\)](#) käsiteltiin sosiaalisen luokan vaikutusta parisuhteeseen. Eri sosiaaliluokka nähtiin sekä vahvuutena että heikkoutena, sillä artikkelin mukaan parisuhteessa luokkaerot voivat näkyä niin käyttäytymisessä, suvun hyväksynnässä, vapaa-ajanviettotavassa kuin lapsien kasvatuksessa. Eri sosiaaliluokka saattaa estää puolison suvun resurssien täysmittaisen hyödyntämisen – jolloin oma urakehitys ei välttämättä saa lisätukea – kun taas vastaavasti korkeammasta perhetausta tuleva pystyy ehkä hyödyntämään niitä.

Kuvassa 1 havainnollistetaan omien vanhempien ja puolison vanhempien ammattiaseman yhteyttä yksilön urakehitykseen. Urakehitys on korkeinta niillä, joiden sekä omilla vanhemmillla että puolison vanhemmillla on korkea ammattiasema. Ilmiö on vahvin naisilla.



Kuva 1. Puolison vanhempien ja omien vanhempien ammattiaseman yhteys yksilön ammattiaseman kehitykseen, vakioituidet keskiarvot ja 95 %:n luottamusväli. Kuvan y-akselilla olevat numerot viittaavat ISEI-ammattiluokitukseen (Ganzeboom, de Graaf, & Treiman, 1992) ja se on muokautettu Suomeen (Erola, 2011). ISEI vaihtelee 16-90 välillä. Mitä korkeampi ISEI, sitä korkeampi luokka-asema.

Tutkimuksemme vahvuuksia oli, että pystyimme tarkastelemaan yksilön kaikkia avo- ja avioliittoja pitkältä aikaväliltä. Rekisteriaineiston käyttäminen mahdollisti myös sen, että tutkimuksemme ei kärsi esimerkiksi vastaajakadon aiheuttamista vääristymistä, mitkä ovat yleisiä ongelmia kyselyaineistoissa. Tutkimuksemme heikkous on se, että se ei mahdollista appivanhempien laadun tai yhteydenpidon määrän tarkastelua. Jatkotutkimuksissa tulisi siis keskittyä myös näiden tarkasteluun.

Sanna Kailaheimo-Lönnqvist toimii tohtorikoulutettavana Turun yliopistossa sosiologian oppiaineessa ja INVEST-lippulaivahankkeessa.

Blogikirjoitus pohjautuu vertaisarvioituun artikkeliin: [Kailaheimo-Lönnqvist Sanna, Elina Kilpi-Jakonen, Antti O. Tanskanen, Jani Erola \(2019\) Behind every successful \(wo\)man is a successful parent-in-law? The association between resources of the partner's parents and individual's occupational attainment, *Research in Social Stratification and Mobility*.](#)

Kirjallisuus

Erola J (2011) *A classification key between TTK1980 occupational titles and ISCO88. 4th edition. Research project "Life-course, disadvantageous experiences and socioeconomic inheritance". Available at: <http://users.utu.fi/japeer/>.*

Ganzeboom H, de Graaf PM and Treiman J. (1992) A standard international socio-economic index of occupational status. *Social Science Research* 21(1). Academic Press: 1–56. DOI: 10.1016/0049-089X(92)90017-B.

HS (2019) Rakkauten luokkaerot. Helsingin Sanomat. Kirjoittaja: Sjöholm, E-L. <https://www.hs.fi/elama/art-2000006289595.html>

Share this...



[Tweet](#)

Tags: Ammattiasema, Elämänkulku, Luokka-asema

Leave a Reply

Logged in as sankai. [Log out?](#)

Comment

[Submit Comment](#)

Recent Posts

Mindfulnessin merkitys mielenterveydelle – arkipäjämisestä kukoistamiseen October 15, 2020
Pitkittyneen työkyvyyttömyyden riskit jakautuvat epätasaisesti eri sosioekonomisten ryhmien välillä läpi elinkaaren October 6, 2020
Myös suosittu nuori voi joutua ikätovereiden aggressiivisen käytöksen kohteeksi – tunnistamattomana se voi johtaa tovereihin kohdistuvaan aggressiokierteeseen October 2, 2020
How popular youth being overlooked as victims could contribute to a cycle of peer aggression October 1, 2020
Ylisukupolvinen huono-osaisuus – viheliäinen sosiaalinen ongelma September 16, 2020
Lapsuudessa koetulla köyhyydellä ja huono-osaisuudella on monenlaisia vaikutuksia yksilön elämään sekä lapsuudessa että myöhemmin aikuisuudessa September 11, 2020
Kannattaako paluu opintoihin myöhemmällä iällä? August 26, 2020
Does returning to school pay off for Finnish adults? August 26, 2020

Recent Comments

Invest @ Twitter

Tweets by @INVEST_Flagship

INVEST @INVEST_Flagship
Our Doctoral Programme students have a unique opportunity to participate in Tom Snijders' course Longitudinal social network analysis with RSiena. The course is part of the advanced and specialised research methods studies of #DPINVEST @UniTurku invest.utu.fi/advanced-and-s...

University of Turku @UniTurku
Valtaosa suomalaislapsista on tyytyväisiä elämäänsä, mutta moni #lapsi kantaa huolta perheen #toimeentulo'sta. Monet suomalaislapset kokevat fyysisistä ja psyykkisistä puutetta, merkittävä osa heistä kokee turvattomuutta #koulu'ssa. #hyvinvointi #eriavoisuus utu.fi/ajankohtais...

Väestöliitto @Vaestoliitto
Syntyvyyden koulutusryhmittäisistä eroista kertoo @MarikaJalovaara @UniTurku @UtuNefer @INVEST_Flagship #syntyvyywebinaari2020

Johtopäätöksiä

- Syntyvyyden koulutusryhmittäiset erot Pohjoismaissa voivat olla kasvussa.
- Korkeasti koulutettujen miesten ja naisten lastensaanti noudattaa yhä kahden lapsen ihannetta.
- Matalammin koulutetuilla miehillä ja naisilla kitkaa sekä perheenmuodostuksessa (→ lapsettomuus) että perheiden pysyvyydessä (lastensaanti usean puolison kanssa)

[Embed](#) [View on Twitter](#)



INVEST
#NewWelfareState

[Follow @INVEST_Flagship](#) 812 followers